

สถาบันนโยบายศึกษา
INSTITUTE OF PUBLIC POLICY STUDIES

สนับสนุนโดย

Konrad
Adenauer
Stiftung

มูลนิธิคานราดาอาเดนาอัวร์

กฎแห่งความช้า

ชัยอนันต์ สมุทวณิช

กฎแห่งความเข้าใจ

โดย ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ข้อมูลบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช.

กฎแห่งความชั่ว.-- กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา, 2557.

32 หน้า.

1. กฎหมาย. II. ชื่อเรื่อง.

340

ISBN : 978-616-91578-5-4

ชื่อหนังสือ

กฎแห่งความชั่ว

ผู้เขียน

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ปีที่พิมพ์

2557

จำนวนพิมพ์

5,000 เล่ม

เจ้าของ

สถาบันนโยบายศึกษา

ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา

99/146 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

e-mail: ipps_fpps@yahoo.com

www.fpps.or.th

ออกแบบปก

ปฐิภาณ สานแสงอรุณ

พิมพ์ที่

บริษัท พี.เพรส จำกัด โทร. 0 2742 4754-5

สนับสนุนโดย

มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์

คำนำจากสถาบันนโยบายศึกษา

หนังสือฉบับเล็ก ว่าด้วย “กฎแห่งความช้า” โดย ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช นักวิชาการรัฐศาสตร์ผู้มีบทบาทในการเสนอข้อคิดและแนวทางการปฏิรูประบบราชการ ปฏิรูประบบการศึกษา และการปฏิรูปการเมืองมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปรากฏในผลงานทางวิชาการทั้งที่เป็นหนังสือ บทความ บทสัมภาษณ์ต่างๆ และหนังสือที่กำลังปรากฏอยู่ในมือผู้อ่านขณะนี้ ก็เป็นอีกวาระหนึ่งที่ผู้เขียนเสนอข้อคิดเพื่อการปฏิรูปประเทศ โดยมีเงื่อนไขเวลาที่กระชั้นเพียง 1 ปีนั้นว่า บางเรื่องอาจจำเป็นต้องเร่งแต่หลายเรื่องก็ต้องใช้เวลา เพื่อสร้างดุลยภาพในกระบวนการประชาธิปไตยสำหรับการเมืองประเทศไทย ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ฝ่าฝืนกฎธรรมชาติของมนุษย์นั่นเอง

สถาบันนโยบายศึกษา ขอขอบคุณ ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ในการนำข้อคิดนี้สู่สังคมเพื่อการปฏิรูปประเทศครั้งสำคัญนี้ และขอขอบคุณมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ที่สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือในครั้งนี้ด้วย

สถาบันนโยบายศึกษา

ธันวาคม 2557

คำนำ

“กฎแห่งความช้า” เป็นงานคิดของศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ในขณะที่นอนป่วยอยู่ด้วยโรคหัวใจ ที่ต้องทำการสวนหัวใจถึง 4 ครั้ง และต้องฟอกไตเป็นเวลา ครั้งละ 4 ชั่วโมง ในขณะที่อยู่โรงพยาบาล ดร.ชัยอนันต์ มีความเจ็บปวดนอนไม่หลับ แต่พอใกล้เช้าจะมีอาการเหมือน เตี้ยงหมუნ แต่ไม่เวียนเวียน ผลของการสวนหัวใจและฟอกไต ทำให้สมองทำงานได้อย่างดี ในขณะที่ต้องลาการประชุม สภาปฏิรูปแห่งชาติ ดร.ชัยอนันต์ ก็คิดปัญหาของสังคมได้ ทะลุ โดยใช้กรอบความคิดของความช้า ประกอบกับมิติของ ชีวิตมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติ โดยเชื่อว่ากรอบนี้จะนำไปสู่ การแก้ปัญหาการปฏิรูปได้

ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ตึก ภปร.ห้อง 1522

เวลา 05.00 น.

24 พ.ย. 2557

กฎแห่งความช้า

ความเข้าใจผิดที่ยิ่งใหญ่อันนำมาซึ่งปัญหานานัปการ ได้แก่ความเชื่อตามนิวตันว่า กฎ ที่แท้จริงของโลกคือ กฎว่า ด้วยความดึงดูดของโลก หรือ **กฎแห่งความเร่ง** หรือ $F = ma$ ความเป็นธรรมชาติ คือ **ความช้า** ซึ่งมีปรากฏอยู่ในทุกอณูของสรรพสิ่ง ซึ่งวิทยาศาสตร์ได้พิสูจน์แล้วว่า มีนิวตรอนที่เป็นประจุลบ และมีความช้าด้วย มิได้มีแต่อนุภาคที่มีประจุบวก แต่เพียงอย่างเดียว การที่กาลิเลโอขึ้นไปบนหอคอยแล้วทิ้งสิ่งที่มีน้ำหนักต่างกันตกลงมาพร้อมกัน แล้วสรุปว่าวัตถุทั้งสองมีความเร็วเท่ากันนั้น พุทอีกทางหนึ่งก็ว่า **มีความช้า**เท่ากันด้วยเหตุนี้เอง เราจึงไปพยายามวัด**ความเร็ว** แทนที่จะวัด**ความช้า** มีผลทำให้วิธีคิดต่อๆ มา มุ่งเน้นอยู่ที่**ความเร่ง** หรือ**ความรวดเร็ว** ความเร่ง ความเร็วกลายเป็นคุณค่าที่มนุษย์ติดยึดและแสวงหา แม้ว่าจะบดบังเรื่องความเร่งจะทำให้เกิดความเจริญมากมาย แต่ก็นำมาซึ่งความหายนะ ความเสื่อมโทรม ปัญหาความขัดแย้งและความทุกข์ยากของมวลมนุษยชาติ

หนทางแก้ไข คือ การปรับระบบความคิด จากการยึดมั่นถือมั่นในกฎแห่งความแรง หรือความนิยมในความเร็วมาเป็นการอยู่กับธรรมชาติ ภายใต้**กฎแห่งความช้า** อันเป็นการทำให้เราอยู่กับโลกและจักรวาลได้อย่างกลมกลืนและสมดุล เราเรียกข้อค้นพบที่เป็น “การย้อนกฎนิวตัน” นี้ว่า “กฎแห่งความช้า” ซึ่งจะอาศัยเป็นวิธีคิดและแนวทางปฏิบัติต่อไป

ในจักรวาลและโลกของเรานี้ ความช้าเป็นกฎ ความเร็วเป็นข้อยกเว้น นี่คือธรรมชาติหรือธรรมชาติของโลก ที่เราจะต้องเข้าใจ ดวงดาวบนท้องฟ้าต่างโคจรเป็นระยะเวลานานนับร้อยนับพันปี แสงอาทิตย์ก็จะส่องถึงโลกนั้น แม้เราจะรู้สึกละไม่นาน แต่เราก็รู้ว่าการเดินทางของแสงนั้น นับเป็นหมื่นปีแสง และเราก็ไม่สามารถเดินทางได้เร็วกว่าแสง ด้วยเหตุนี้เอง ความช้าจึงเป็นกฎกำหนดวิถีชีวิตของคน ตลอดจนเป็นกรอบกำหนดจัดความสัมพันธ์ทางสังคม และมนุษย์อีกด้วย

อายุขัยของโลกและจักรวาลยาวนาน อายุขัยของคนสั้น มนุษย์มีวิวัฒนาการหลังจากเกิดโลกและสิ่งต่างๆ เช่น ผืนดิน มหาสมุทร ภูเขา มาเป็นเวลานาน เรียกว่าเป็นวิวัฒนาการ แต่โลกในสมัยก่อนมนุษย์เรามีอายุสั้นมาก คนเราจึงมีความคิดว่าตายแล้วจะเกิดใหม่ได้ มนุษย์จึงก่อสร้างถาวรวัตถุอันใหญ่โตโอฬาร โดยใช้เวลาทำอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานนับร้อยนับพันปี

เกินชั่วอายุขัยของคนใดคนหนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าตัวเขาจะเห็นผลสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นกำแพงเมืองจีน นครวัด และสิ่งมหัศจรรย์ของโลก การทำงานของมนุษย์นั้นจึงปราศจากเงื่อนไข และเงื่อนไขเวลา ในอดีตกาลไม่มีเกณฑ์วัดความสำเร็จ เพราะงานทั้งหลายดูไม่มีจุดจบเหมือนกับการเคลื่อนที่ไปของจักรวาลและโลก ชีวิตมนุษย์ในวิถีเช่นนี้เป็นไปด้วยความเขื่องช้าไม่ฝันโลก แต่ในสมัยต่อมา มนุษย์เริ่มมีความคิดที่จะฝันโลกมากขึ้นเรียกว่า ฝันไกลของความช้า หันมายึดช้อยกเว้นของความเร็ว โดยเรียกความแตกต่างนี้ว่า **ความเจริญ** เป็นเหตุให้มนุษย์เริ่มปลีกตัวออกจากธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งออกจากกฎแห่งความช้า ซึ่งนำมาซึ่งปัญหาทั้งปวงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และยังหาทางออกไม่ได้ตราบเท่าที่เรายังไม่กลับไปสู่ธรรมดาแท้จริงของโลกและชีวิต คือ กฎแห่งการช้า

มนุษย์อยู่ในครรภ์มารดาถึง 9 เดือนค่อยๆ เติบโตจากเซลล์ไปสู่เลือดเนื้อ และเมื่อคลอดออกมาแล้วก็ยังพึ่งพาตัวเองไม่ได้ แต่ต้องให้พ่อ แม่ และผู้อื่นคอยช่วยเหลือเลี้ยงดูกว่ามนุษย์จะช่วยตัวเองได้ก็ต้องใช้เวลานาน และไม่สามารถมีความเป็นอิสระ หรืออยู่อย่างโดดเดี่ยวตามใจตัวเองได้ นี่ก็คือการแสดงว่าความช้า การต้องพึ่งพาผู้อื่น และความไม่เป็นอิสระอย่างเด็ดขาดเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เบื้องต้นกฎแห่ง

ความช้านี้ปรากฏทั่วไปในโลก ธัญญาหาร ผลไม้ ต้องใช้เวลา นานกว่าจะเกิดผล ounge ที่หมักเป็นเวลานานๆ และเก็บไว้เป็น ร้อยๆ ปีจึงจะมีความนุ่มหอมหวาน เนื้อที่ถูกตุ๋นอย่างช้าๆ หรือซूपที่ถูกเคี่ยวเป็นเวลานานจะเป็นอาหารที่มีคุณค่าต่อ ร่างกาย วรรณกรรมที่ดีมักจะเป็นมหากาพย์หรือเรื่องราว ที่ยืดยาวใช้เวลาานจึงจะจบเรื่อง เหมือนกับอุปรากรหรือ เพลงคลาสสิกที่มีหลายองค์ และบรรเลงอย่างช้า ภาพยนตร์ที่ ยิ่งใหญ่ก็ต้องใช้เวลาสร้างอันยาวนานเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ เราจึงเห็นได้ว่าความช้า นั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์เรามีอยู่คู่กันมากับ ชีวิตของเรามากกว่าความเร็ว

แต่ความเร็ว ก็ได้สร้างความสะดวกสบายให้แก่มนุษย์ หลายอย่าง แม้จะไม่จีรังยั่งยืน ไม่คงทน ต่างจากสิ่งที่เกิดจาก การกระทำด้วยความช้า อย่างไรก็ตาม จิตของคนเรานั้น มีความไว มนุษย์จึงแสวงหาความเร็วตลอดเวลา เรียกว่าให้ได้ ดังใจ ดังนั้น เมื่อเราคิดถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งโดยธรรมชาติ ของมันแล้วต้องอาศัยเวลายาวนาน แต่เราก็อยากให้มันจบสิ้น โดยเร็ว แม้ว่าในที่สุดเราจะพบว่า เราตกอยู่ในวังวนของปัญหา นั้นอย่างซ้ำซาก

กฎแห่งความช้า กำหนดว่า ยิ่งเราต้องการความเร็วมาก เท่าใด เราจะได้ความช้ากลับมาเป็นปฏิภาคกัน ดูจากการ

จราจรในกรุงเทพฯ น้ำขึ้นหรือไม่ที่เราซื้อรถแพงๆ วังได้ 200 ไมล์ต่อชั่วโมง แต่เมื่อเอามาใช้แล้ว เราวิ่งได้ชั่วโมงละ 5-10 กิโลเมตร ในหลายพื้นที่ และในเวลารถติด เมื่อคิดว่าคนเราจะเข้าสู่สังคมคนชราแล้ว อีกหน่อยเราก็จะต้องมากำหนดกฎเกณฑ์กติกาหลายอย่าง คือมีการจำกัดความเร็วให้กลายเป็น “ความช้า” เพราะในอีกไม่นานนี้ เราคงจะต้องใช้พลังงานอย่างประหยัด เราจะมีผิวจราจรน้อยลง ทำให้เราต้องจัดให้มีถนน 3 ประเภท คือ พื้นที่ใช้รถยนต์ พื้นที่ใช้คนเดิน และพื้นที่ใช้รถจักรยาน และแต่ละแห่งก็มีการกำหนดความช้า แทนที่จะเป็นความเร็ว ต่อไปเราจะมีอาหาร “สลอว์ฟูด” มาแทนที่ “ฟาสต์ฟูด” มากขึ้น เพราะอาหารจานด่วนเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จะมีร้านอาหารจานช้า คือมีการปรุงเป็นเวลาหลายสิบ ชั่วโมง หากจะสั่งก็ต้องจองก่อน ตลอดจนมีการปลูกผักไว้ใกล้ๆ ร้าน หรือร้านมีฟาร์มเป็นของตนเองว่า อาหารที่ขายผลิตจากการปลูกปลอดสารพิษ นอกจากนั้น ยังต้องพิจารณาถึงสารที่มีอยู่ในพืชผักต่างๆ ว่ามีธาตุโปรแตสเซียมมากน้อยแค่ไหน เป็นอันตรายต่อการทำงานของอวัยวะอย่างไร สรุปก็คือ ทั้งหมดต้องทำอย่างช้าๆ

สังคมเราเริ่มมีปัญหาเพราะมนุษย์พื้นฐานธรรมชาติมากขึ้น โดยการเอาชื่อยกเว้น (ความเร็ว) มาเป็นกฎความสัมพันธ์ที่เกิด

อย่างรวดเร็ว เช่น จากสื่อสมัยใหม่ เน้นที่ความเร็ว ต้องพบกับความหกลองอย่างไม่น่าเชื่อ แม้โซเชียลมีเดียจะมีประโยชน์ในบางเรื่อง แต่ก็มิโทษมหันต์

ในด้านการศึกษาก็ก็นำเอาข้อยกเว้นมาเป็นกฎ เพราะทำอย่างรวดเร็วมากขึ้นทุกวัน แต่การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ จะต้องอยู่ภายใต้กฎแห่งความช้า เหมือนอย่างที่เราไปเรียนกับพระเจ้านา หรือศิษย์ไปอยู่กับพระ หรือไปฝึกวิทยายุทธจากครูดนตรี ซึ่งทั้งหลายนี้อยู่ที่ “ความช้า” มากกว่าความเร็ว ประชาชนชาวบ้านหลายคนไม่เคยเข้าโรงเรียน แต่ก็รู้ดีเก่งกว่าคนเข้าโรงเรียนเสียอีก แต่เป็นเพราะท่านเหล่านี้ใช้เวลาอย่างยาวนานเรียนรู้ จึง “รู้จริง” เพราะความช้า นั่นเอง

การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การทำ การลงมือทำนั้นทำเร็ว ย่อมไม่ได้ และกว่าจะทำให้เสร็จก็ใช้เวลายาวนาน การแกะสลักลายไม้ใช้เวลานาน ต้องทำอย่างประณีตช้าๆ งานศิลปะทุกอย่างเป็นการรังสรรค์อย่างช้าๆ ของมีค่าทุกอย่างในโลกเรานี้จึงเกิดจากกฎแห่งความช้า มากกว่าข้อยกเว้นแห่งความรวดเร็ว ถ้าเราสังเกตดูความแปรปรวนของอากาศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือแผ่นดินไหวแล้ว จะพบว่า สิ่งเหล่านี้เป็นข้อยกเว้น เป็นสิ่งผิดปกติมากกว่าเป็นกฎ หรือเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติและธรรมดาของโลก จึงเป็นความช้า ไม่ใช่ความเร็ว ส่วนที่มนุษย์

ชอบความเร็วนั้น เป็นคุณค่าไม่ใช่ความจริงในธรรมชาติ และสรรพสิ่ง

โลกในอนาคตจะหวนกลับมาเป็นโลกแห่งความช้า แม้ว่า จะมีความเร็วในด้านการเดินทางสื่อสาร ด้านที่ไม่ใช่ธรรมชาติ ของมนุษย์จะเป็นด้านที่มีความเร็ว ด้านธรรมชาติความสัมพันธ์ ของมนุษย์จะเป็นด้านของความช้า มีความจำเป็นที่จะต้อง พูมฟักสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชนขึ้นมาใหม่ เพื่อให้คนมีความยาวนานในการอยู่ร่วมกันมากขึ้น จนสามารถ พูดภาษาเดียวกันรู้เรื่อง และก่อให้เกิดมิตรภาพและสันติสุข อย่างยั่งยืน กฎแห่งความช้าเท่านั้นที่สามารถทำให้เราอยู่กัน อย่างกลมกลืนได้ ครอบครัวก็就会有ความอบอุ่น มีชีวิตอยู่ร่วมกัน อย่างยาวนาน กฎแห่งความช้าทำให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมี จังหวะที่เหมาะสม และช่วยลดความเครียดในจิตใจเรา ยิ่งเข้าสู่สังคมชราาเพียงใด กฎแห่งความช้าก็ยิ่งจะเข้ามากำหนด ชีวิตเรามากขึ้นเท่านั้น

ระบอบประชาธิปไตย กว่าจะดำเนินมาได้ต้องใช้เวลานับร้อยปีหรือพันปี คำสอนของพระพุทธศาสนามีมาเกือบ 3,000 ปี แต่มนุษย์ก็ยังมีกิเลสตัณหา แม้ว่าจะมีทั้งเบียดเบียน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่จะแก้ปัญหาได้มักอาศัย เวลานานเกินชั่วอายุคนๆหนึ่ง แต่เนื่องจากมนุษย์เรามีอายุ

ไม่ถึง 100 ปีจึงเกิดความต้องการที่จะย่นเวลา นี่คือปมปัญหาใหญ่อันแท้จริงที่เราเผชิญอยู่ เวลานี้มนุษย์มีอายุยืนยาวขึ้นอีกไม่นานกฎแห่งความซ้ำจะกลับขึ้นมาอีก ผู้ที่มีอายุ 70-80 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากขึ้นเมื่อโครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไป กฎแห่งความซ้ำก็จะกลับคืนมาใหม่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา เมื่อเป็นเช่นนี้ การจะคิดถึงการปฏิรูปประเทศไทยก็จำเป็นต้องคำนึงถึงธรรมชาติของโลก และธรรมชาติของมนุษย์ด้วย ที่สำคัญก็คือ

- กฎแห่งความซ้ำ
- ธรรมชาติมีความแตกต่างหลากหลาย
- มีความขัดแย้งและแสวงหาความสมดุลให้มีเอกภาพและเสถียรภาพท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย

- ความโลภมักจะมาก่อน และมีมากกว่าความกลัว

- มนุษย์มีทั้งความกลัว ความต้องการความมั่นคง ต้องการมีชีวิตที่ดี และความเป็นอิสระ มีส่วนร่วม หรือที่เรียกว่ามีประชาธิปไตย ดังนั้นในการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม เราต้องคำนึงถึงองค์รวมเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อจะจัดรูปการปกครองก็ต้องคำนึงถึง 5 มิติ เราจึงต้องคำนึงถึง 5 มิตินี้เป็นปัญจมิติของสังคมมนุษย์ และกฎแห่งความซ้ำ

อย่างไรก็ดี มิใช่จะกล่าวว่าเราจะมีความเร็วไม่ได้ แต่สิ่งที่ควรคำนึงก็คือเรื่องใด เป็นเรื่องที่มีธรรมชาติของความช้า เราก็จะต้องมีวิธีการ และแนวทางที่แก้ปัญหานั้น โดยอาศัยเวลา อย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทักษะคติ และพฤติกรรมของคน การแก้ปัญหาทางสังคม และการศึกษา เป็นต้น ส่วนเรื่องที่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วก็คือ เรื่อง ไอที และการสื่อสาร ส่วนปัญหาเรื่องคอร์รัปชันเป็นปัญหาระยะยาว เพราะได้กล่าวมาแล้วว่า โดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ความโลภมาก่อน และมีมากกว่าความกลัว ดังนั้นการใช้เพียงกฎหมาย และการลงโทษอย่างเดียวจึงเป็นไปไม่ได้ ต้องมีมาตรการด้านอื่น เช่น การให้การศึกษากล่อมเกลาคบคู่กันไปด้วย ต้องอาศัยเวลานานในการจัดโครงสร้างทางการเมือง เราจะต้องแยกแยะ และเชื่อมโยงมิติหลายมิติ กล่าวคือ คนเรามักจะต้องการอิสระควบคู่ไปกับการพึ่งพาอาศัยผู้อื่นควบคู่กันไป ไม่มีผู้ใดที่อาจเรียกได้ว่าเป็นอิสระเสรีชนเต็มที่ หรือเป็นทาสอย่างแท้จริง

ในประการต่อมา มนุษย์เรามีทั้งความขัดแย้ง และความร่วมมือ ประนีประนอม ต้องการทั้งสันติสุข แต่บางครั้งก็มีความรุนแรง ในประการต่อมา การพิจารณาแก้ไขปัญหามองต้องดูว่าเรื่องใดอยู่ใต้กฎแห่งความช้า เพราะจะต้องดำเนินการอย่าง

ค่อยเป็นค่อยไป ไม่ฝืนธรรมชาติ ไม่ฝืนโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ ภายใต้กฎแห่งความช้า ที่กล่าวมานี้ในรัฐธรรมนูญจึงต้องอาศัย กฎแห่งความช้าดูแล ส่วนในด้านประชาธิปไตย ต้องมีการเลือกตั้ง โดยเร็วแม้จะมีปัญหา การเลือกตั้งบ่อยๆ ก็ไม่เป็นไร เพราะ ประชาชนมีจิตใจที่อยากมีส่วนร่วมมาก ปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาเชิงพฤติกรรมซึ่งอยู่ภายใต้กฎแห่งความช้า จำเป็นจะต้อง แก้ปัญหาอย่างอดทนและยาวนาน หากเราใช้ชีวิตที่ช้าลง เราจะพบว่า เรามีความสุขและความสงบทั้งจิตใจและร่างกาย สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียงเหมือนดังที่พระเจ้าอยู่หัว ทรงสอนสั่ง กฎแห่งความพอเพียง และกฎแห่งความช้านี้น่าจะเป็นปัจจัย ชีวิตของคนไทยทุกคน

โดยสรุปแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่า

- ธรรมชาติของโลก คือ ความช้าไม่ใช่กฎของความเร่ง ตามที่นิวตันพูดถึง ($F=ma$)
- ธรรมชาติของมนุษย์คือ ความช้า และวิวัฒนาการ ไม่ใช่การปฏิวัติ
- เมื่อใดที่เราแสวงหาความเร่งพร้อมๆ กัน ผลที่ได้คือ ความช้า
- ความช้าไม่ใช่ผลเสีย แต่ความช้าเป็นกระบวนการที่

ถูกต้องของการเรียนรู้และวิวัฒนาการ

- ความซ้าก่อให้เกิดประสบการณ์ และความรู้จริงที่ได้จากการทำซ้ำๆ

- ศิลปะและงานที่ยิ่งใหญ่ของโลก สิ่งมหัศจรรย์ของโลก เกิดจากกฎแห่งความซ้ำ

- สิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน ต้องมาจากการใช้เวลาอนุรักษ์อย่างยาวนานและซ้ำๆ

- ความซ้ำเป็นหลักประกันของความผิดพลาดน้อย และการลดความเสี่ยง

- ทางสายกลางคือ กึ่งกลางระหว่างความซ้ำกับความเร็ว

- ประชาธิปไตยอยู่ภายใต้กฎแห่งความซ้ำ จึงต้องมีความอดทนในการพัฒนาประชาธิปไตย

- ยิ่งต้องการประชาธิปไตยเร็ว ยิ่งได้ซ้ำ จึงต้องหาประชาธิปไตยที่มั่นคงและยั่งยืน โดยใจเย็นไม่ย่อท้อ

- สำหรับนักปฏิวัติพึงสังวรว่ากฎแห่งความซ้ำ ไม่ได้ครอบคลุมถึงการมีอำนาจ และการติดยึดในอำนาจ เพราะอำนาจอยู่ภายใต้กฎแห่งความรวดเร็ว เป็นอนิจจัง หหมดไปอย่างรวดเร็ว

THE LAW OF SLOWNESS

Dr. Chai-Anan Samudavanija

THE LAW OF SLOWNESS

A big misunderstanding that has led to a lot of problems was arguably caused by the belief that Newton's Law of Universal Gravitation, or the Second Law of Motion ($F=ma$) was the true law of nature. The true nature is slowness and this trait appears in every atom of all kinds of things. For example, scientists could discover slow neutrons and neutrons which carried a negative charge.

Galileo's Leaning Tower of Pisa experiment had shown that two objects of different weights, when in a state of free fall, would hit the ground at the same rate of acceleration. In other words, these fell at the same rate of slowness. As we tried to measure speed instead of slowness, we had formed an attitude that faster was always better. Speed and acceleration have become things people value and search for. Speeding up development in various fields, however,

has resulted in not only growth and prosperity but also disasters, deterioration of resources, conflicts in societies and hardship and suffering of mankind.

Correcting the misconception requires a change of heart – from valuing speed and acceleration to staying with nature under the Law of Slowness – as that is a way to live in harmony with our world and universe. This “reversal of Newton’s laws”, called the “Law of Slowness”, will be used as a basis in designing reforms of the country.

On earth, and in the universe, slowness is the law but speed is an exception. This is the nature of things that we must understand. Stars have been moving across the sky for hundreds or thousands of years. Sunlight takes a short time to arrive at the earth but light from distant astronomical objects will take even billions of light years to reach our eyes and we know that we can not travel faster than light. Slowness should be recognized as one of the basic rules of how human beings should best live their lives and build up and manage good relationships within their societies.

The earth and the universe can last thousands of billions of years but a man hardly lives longer than a hundred years. Human evolution took place long after the formation of continents, oceans and mountains. In the old age, human lives were so short, but, nevertheless, ancient people had never stopped putting their time and effort into building many mega-structures that have left later generations in awe.

The construction had been continued for hundreds or thousands of years. They had built the Great Wall of China, Angkor Wat and several other ancient architectural wonders. Our ancestors seemingly stayed above time and other limitations, carrying out their missions without worrying whether they would live to see the completion. Success was not measured at that time as all the tasks seemed to be going endlessly. People lived a slow life, getting to be in tune with the earth and the universe.

Growing rejection of slow living, however, has already been seen in modern-day societies. People

have denied the Law of Slowness and turned to create a culture of speed where a hectic lifestyle has been adopted in a rush to reach the goal known as prosperity. But life in the fast lane happened to bring to societies different kinds of problems that still can not be solved. Only a u-turn to nature – slowing down a pace of life – was suggested as an exit.

Human beings are in their mother's wombs for nine months, turning from cells into flesh and blood. Little babies can not help themselves and have to be taken care of by their parents and other people. It takes time before they can stay on their own. Still, freedom has never been absolute as retreating from society is nearly impossible. This shows that slowness, dependence on others and unreal independence are the facts of life.

The power of slowness undeniably has been witnessed across the world. It takes a long time for crops to yield grains and trees to bear fruits. The best wine has been made from grape juice fermented for hundreds of years. Slow-cooked beef

stew and soup are good for health. Many of the great books are in the form of an epic or are about lengthy sagas that take readers through a series of complicated events. Slow classical music is usually performed at opera scenes or a musical play. Production of a great film requires a lot of time and effort. These are proofs that slowness, and not speed and acceleration, has become part of our lives for a long time.

Speedy development may have made life more comfortable for people these days but consumerism and materialism do not guarantee true happiness. When it comes to solving a problem, addiction to speed may even make the situation go from bad to worse if people looking for immediate solution do not accept the truth that any trouble or difficulty can not be eliminated in the blink of an eye.

Under the Law of Slowness, the faster speed we want, the slower speed we get. Take Bangkok's traffic jam as an example: buying an expensive car with a maximum speed of 200 miles per hour only to find that it can run at only five to 10 kilometers

per hour is no laughing matter.

Since Thailand is becoming an aging society, the country may have to rethink new rules and measures which prioritize slowness. Soon, we will need to implement energy-saving measures more seriously. Diminishing city spaces will require authorities to designate areas for three specific purposes: cars, pedestrians and bicycles while current speed limits will also have to be lowered.

Slow food will become more popular than unhealthy fast food. Restaurants will begin serving dishes slowly cooked for more than 10 hours and may even have their own organic farms nearby to ensure their food is toxic-free. Vegetables and other ingredients will have to be checked for substances that are hazardous to health. In conclusion, every step of food production - from farms to kitchens to consumers - must be taken slowly.

Social media are powerful tools to get messages out quickly. But in many cases fast news can also be false, and fake. Information is spread via the Internet

at warp speed, and sometime that is too fast to check for its sources and accuracy. Social media rumours and hoaxes can cause severe damage both within and outside the online community.

In education, the “exception” has become the law. A pattern in which everyone seemed to be in a hurry to win “an educational success” in the shortest time possible has been widely accepted these days. Perfect education, in fact, should be about learning with pleasure, not pressure. Learners must be given time to slowly absorb the knowledge and get a clear understanding of what has been taught to them.

Many stories were told of people who went through a lot of difficulties and obstacles in pursuit of valuable knowledge from respected teachers, like Jantakorob, a main character in a Thai folklore, or young boys leaving home to study with monks or musicians seeking to increase their skills with musical mentors. Several local scholars have never studied in school but took a long time and great patience to

educate themselves and finally became experts in different fields.

Practice makes perfect. Learning by doing is the best education. There is no short-cut to success, however. Wood carving skills, for example, can not be obtained overnight. Production of every finest piece of art always requires a lot of patience and practices. It could be said that all precious things have come to the world through processes governed by the Law of Slowness. Sudden temperature changes or an earthquake should not be seen as a common phenomenon, but rather an anomaly. Again, speed and acceleration should not be considered a part of nature. Speed may have a given value but the real value of anything must be given by nature.

A return to slow life has been predicted for the future world. High speed will still be needed in travel and communication or activities unrelated to “true human nature”. Slowing down the fast life means people will have a lot of time left to revive their relationships with members of their families and

communities. If people can spend longer time on talking or helping each other or doing some useful activities together, they will develop mutual understanding and eventually will be able to “speak with one voice”. Life in the slow lane will help relief stress and that is the way of life everyone should look for in the aging era.

Democracy has been through the ups and downs for several hundred years. Buddha’s dharma has been taught for almost 3,000 years. People have still helped, or hurt, each other in this world full of conflicts. Problems accumulated for so long look unlikely to be solved within one’s lifetime. Human beings know that they will not live longer than 100 years and this may be the reason why they always want to shrink the time.

People are now living a longer life. The number of the elderly aged over 70 or 80 is increasing so members of a society may have to start thinking about putting a brake on the fast life and looking at the bright side of slow living. Thailand itself should

bring into consideration a number of factors before beginning its national reform process. The ideas worth exploring include:

- the Law of Slowness,
- the fact that Thai people from diverse backgrounds have had differences in opinions and have been in conflicts for a long time so settlement measures must be able to bring all disputes to a peaceful end while also ensuring permanent stability in this country,
- corruption has been rife because greed has overcome the fear of being caught and punished,
- a mix of feelings of fear, the need for life security, the need for a good life, freedom and the need for the right to participate in the democratic system must be given much importance.

Speed, however, is not evil. Problems concerning information and technology and communication should be dealt with immediately.

But changing questionable social values, bad attitudes, inappropriate behaviours, social ills and low-quality education is time-consuming. In tackling corruption, law enforcement and punishment are inadequate because some people put greed before anything else, including fear. Instilling a strong sense of honesty and integrity into people of every generation should be a way to end the crime.

Political reform needs time, thorough understanding of the nature of the Thai people and a deep insight into the situation. In the beginning, those undertaking reforms should agree that no one can be a true independent or a real slave because people, though being in their quest for freedom, can not live without depending on others. They should also accept the many sides of human as people who are very peaceful and cooperative may one day become violent or get involved in a conflict with others.

Development of democracy in Thailand, which will be guided by the new constitution being drafted,

can not be rushed. Many problems rocking the country, particularly those concerning natural resources and the environment must be dealt with carefully and patiently. However, a national election should be held soon because people are always eager to take part in stabilizing the Thai democracy again. His Majesty the King has taught about self-sufficiency and his people should apply this concept in their lives for their own happiness.

Conclusions:

Slowness, not Newton's Second Law of Motion ($F=ma$) is the nature of the world.

Slowness and evolution, not revolution, are part of human's nature.

The faster speed we look for, the slower speed we get.

Slowness is not a disadvantage but a right path to learning and evolution.

A lot of practices provide true experience and knowledge.

Great works of art and all wonders of the world were created under the Law of Slowness.

The good and sustainable environment is the result of long-term conservation.

Slowness helps reduce risks and mistakes.

The middle path is the point between doing things quickly and doing things slowly.

Democratic development requires a lot of time, effort and patience because this governing system comes under the Law of Slowness.

An attempt to turn the country into a democratic society as fast as possible may even slow down the process.

Revolutionists should realize that the Law of Slowness has nothing to do with having, and addiction to power because one will never stay in power forever.

สถาบันนโยบายศึกษา

Institute of Public Policy Studies

สถาบันนโยบายศึกษา (Institute of Public Policy Studies-IPPS) เป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา (Foundation for the Promotion of Public Policy Studies-FPPS) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิคอนราด อาเดนาว์ (Konrad Adenauer Foundation) แห่งประเทศสาธารณรัฐเยอรมันนับแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

กำเนิด

สถาบันนโยบายศึกษาก่อกำเนิดในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 โดยมีจุดเริ่มต้นจากโครงการศึกษานโยบายสาธารณะภายใต้สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ต่อมาสถาบันฯ ได้แยกตัวออกจากการบริหารงานของสำนักเลขาธิการสมาคมสังคมศาสตร์ภายใต้ชื่อ “โครงการศึกษาศาธารณะ” โดยมี ศ.ดร.สมศักดิ์ ชูโต เป็นผู้อำนวยการ และ ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นผู้อำนวยการร่วม ปัจจุบันสถาบันนโยบายศึกษามี ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน และมีผู้บริหารร่วมสองคน คือ นางยศวดี บุญยเกียรติ และ นางทิพย์พาพร ตันติสุนทร

วัตถุประสงค์

สถาบันนโยบายศึกษาเป็นองค์กรเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ โดยมีการทำกิจกรรมในรูปแบบของการสัมมนา การวิจัย ผลิตภัณฑ์

และสิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการเมืองระบอบประชาธิปไตย

2. เพื่อให้การศึกษาและเผยแพร่ข่าวสารกิจการนโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการศึกษาทางการเมืองให้พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญต่อสังคมส่วนรวม

3. เพื่อสร้างพลเมืองให้มีความสามารถที่จะใช้เสรีภาพบนพื้นฐานของความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม

4. เพื่อสนับสนุนการเสวนา สัมมนาและฝึกอบรม วิจัย ผลิตสิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ เพื่อสนับสนุนแนวทางการปฏิรูปการเมืองและการกระจายอำนาจโดยให้พลเมืองมีส่วนร่วมในทุกระดับของสังคม

กิจกรรม

สถาบันนโยบายศึกษา มีการดำเนินงานในรูปการจัดกิจกรรม 4 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. การจัดเสวนา สัมมนา และฝึกอบรม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและถกเถียงระหว่างกลุ่มตัวแทนต่างๆ ของสังคม ต่อประเด็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญๆ เพื่อเสนอต่อสาธารณะและรัฐบาล อีกทั้งยังเป็นเวทีในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อประชาชน เพื่อทำหน้าที่ในการให้ความรู้และทักษะทางการเมืองและสังคม

2. วิจัย โดยให้การสนับสนุนการศึกษาและวิจัยในเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อสาธารณชน ผลงานสำคัญ ที่ผ่านมา อาทิเช่น การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปการเมือง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งผลของงานวิจัยดังกล่าวได้มีส่วนสำคัญยิ่งในการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางการเมืองของประเทศ

3. สิ่งพิมพ์ จัดทำจดหมายข่าวรายเดือนเป็นประจำตั้งแต่ “ผู้แทนราษฎร” ในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งในต้นปี พ.ศ. 2533 ได้เปลี่ยนเป็น “จดหมายข่าวปฏิรูปการเมือง” และปัจจุบัน คือ จดหมายข่าว “ปฏิรูปการเมือง-กระจายอำนาจ” เนื้อหาสาระของจดหมายข่าวของสถาบันฯ คือ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังจัดพิมพ์หนังสือ เอกสารนโยบาย เอกสารข้อมูล เอกสารวิจัย เอกสารสัมมนาต่างๆ เป็นประจำทุกปี

4. สื่อการศึกษา จัดทำสื่อในหลายรูปแบบเพื่อเป็นสื่อให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนได้มากขึ้น อาทิ

- ธนาคารเสียง (Digital Voice Bank) เป็นการรวบรวมข้อมูลเสียงของบุคคลต่างๆ ในระดับผู้ตัดสินใจนโยบายของประเทศ รวมทั้งนักวิชาการและนักธุรกิจ ในหัวข้อที่น่าสนใจไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นคว้า อ้างอิง โดยจัดทำเป็นซีดี ที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่ได้รวบรวมจากรายการวิทยุของโครงการ “ศึกษานโยบายสาธารณะทางวิทยุ” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อสมท. เอเอ็ม 1494 เป็นประจำทุกวันเสาร์ ดำเนินรายการโดย ศ.ดร.สมศักดิ์ ชูโต ข้อมูลเหล่านี้ถือเป็นหลักฐานขั้นต้นทางประวัติศาสตร์ที่จะเป็นประโยชน์ยิ่งในการก่อตั้งห้องสมุดเสียง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

- ปฏิทินประวัติศาสตร์ทางการเมืองและเกมการเมือง เช่น เกมวงเวียนประชาธิปไตย ไฟการเมือง ปฏิทินรัฐธรรมนูญไทย และเกมเลือกตั้ง เป็นการสร้างสรรค์มิติใหม่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป

- เว็บไซต์ของสถาบันนโยบายศึกษา เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ซึ่งท่านผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเข้าชมได้โดยผ่านเว็บไซต์ <http://www.fpps.or.th> ซึ่งจะนำเสนอ:-

- จัดหมายข่าวรายเดือน “ปฏิรูปการเมือง-กระจายอำนาจ”
- บทความ
- หนังสือทางวิชาการ
- กิจกรรมของสถาบันฯ
- e-library โดยนำหนังสือที่สถาบันฯ จัดพิมพ์ ขึ้นเผยแพร่ให้ผู้ที่สนใจได้หาความรู้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ความเข้าใจผิดที่ยิ่งใหญ่
อันนำมาซึ่งปัญหานานัปการได้แก่
ความเชื่อตามนิวตันว่า กฎ ที่แท้จริงของโลกคือ
กฎว่าด้วยความดึงดูดของโลก หรือ กฎแห่งความเร่ง
หรือ $F = ma$ ความเป็นธรรมชาติ คือ ความช้า ซึ่งมีปรากฏ
อยู่ในทุกอนุของสรรพสิ่ง ซึ่งวิทยาศาสตร์ได้พิสูจน์แล้วว่า
มีนิวตรอนที่เป็นประจุลบ และมีความช้าด้วย มิได้มีแต่อนุภาคที่มี
ประจุบวก แต่เพียงอย่างเดียว การที่กาลิเลโอขึ้นไปบนหอคอย
แล้วทิ้งสิ่งที่มีน้ำหนักต่างกันตกลงมาพร้อมกัน แล้วสรุปว่าวัตถุ
ทั้งสองมีความเร็วเท่ากันนั้น พุทอีกทางหนึ่งก็ว่า มีความช้า
เท่ากัน ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงไปพยายามวัดความเร็ว
แทนที่จะวัด ความช้า มีผลทำให้วิธีคิดต่อๆ มา
มุ่งเน้นอยู่ที่ความเร่ง